

Forhandlinger våren 2008

Legeforeningen forhandler årlig om inntekts- og arbeidsforhold for næringsdrivende og ansatte leger.

Forhandlinger og avtaler benyttes også for å løse felles utfordringer. Myndighetsorganer og arbeidsgivere inviterer til samarbeid innenfor områder som er underlagt styring. Det gjelder sentrale avtaler innenfor de tradisjonelle tariffområdene og for privat praksis med offentlig finansiering. Legeforeningens lokale tillitsvalgte i kommuner og sykehus har ansvaret for lokale forhandlinger om lønn og arbeidsvilkår. Legeforeningen har også andre sentrale avtaler som reforhandles og utvikles.

Styring eller samarbeid

Forhandlinger og avtaler benyttes også for å løse felles utfordringer mellom Legeforeningen på den ene siden og myndighetsorganer på den andre siden. Avtaler brukes for utvikle nye ordninger, som praksiskon-sulentordningen og arbeidet med IA (inkluderende arbeidsliv).

Legeforeningens tillitsvalgte nedlegger mye ressurser i dette arbeidet, men de driver også med utviklingsarbeid og omstillinger. Arbeidsgivere inviterer Legeforeningen til samarbeid innenfor områder som er underlagt styring for å oppnå raske resultater med legitimitet. For Legeforeningen betyr deltakelse normalt større innflytelse når samarbeidet er reelt.

Tillitsvalgte i de regionale helseforetak (RHF), såkalte konserntillitsvalgte, arbeider også med forhandlinger. Våren 2008 har det vært nedlagt mye arbeid for å få på plass en samarbeidsavtale til bruk under omstillingsprosesser. Gjennom å involvere fagmiljøer eller organisasjoner kan begge parter bidra til et bedre resultat som er gjenstand for eierskap. Dette gjelder ikke bare i arbeidslivet. Tidligere mindretallsregjeringer har i stor grad basert seg på denne type samarbeid med andre partier og med organisasjoner.

Forhandlinger er bevegelse

Forhandlinger vil si dialog og drøftinger for å oppnå enighet og resultat, som regel med interessemotsetninger som utgangspunkt. Bevegelsen fra interessemotsetninger til arbeidet mot felles resultat og forståelse gir et viktig grunnlag for god drift av virksomheter. Tidsrammene for – og virketidspunktene for tariffoppgjørene – hovedoppgjør og mellomoppgjør – og rammeavtaler for næringsdrivende, er avtalt på forhånd. Våren 2008 skiller seg ut ved at det forhandles sentralt på mange arenaer samtidig.

De ulike forhandlingsforløp

Det skal forhandles rammevilkår for fastleger og private avtalespesialister med

staten og KS, mens avtalen med Oslo kommune er videreført. Forberedelsene har skjedd over flere måneder med møter i tariffutvalget internt i Legeforeningen. Formell oppstart forventes i midten av mai med avslutning i midten av juni eller nærmere 1. juli. De reviderte avtalene – Normaltariffen og rammeavtalen (kommuneavtalen) – skal gjelde fra 1. juli. For næringsdrivende med offentlig finansiering som har bundet prisfastsettelse, arbeides det for oppfølging av prinsippene om kostnadsdekning i forhandlinger. Fra 2007 har det sammen med helsemyndighetene vært arbeidet med flere spørsmål, blant annet dekning av utgifter til helsenett utover det som tidligere er avsatt.

I hovedtariffoppgjørene arbeider Legeforeningen gjennom akademikersamarbeidet. Forhandlingene med Spekter (for leger ansatt i statseide sykehus) startet 8. april. Akademikerne og Legeforeningen har de siste årene arbeidet for å få et forhandlingssystem tilpasset sykehusene og for endrede holdninger til – og forvaltning av – systemet.

Hovedtariffavtalene som gjelder i staten skal reforhandles i samme periode, det vil si for leger ansatt i statlige virksomheter som ved universitetene, helsetilsynet, Folkehelsen, helsemyndigheter, Forsvaret mv. Akademikerne og Legeforeningen har arbeidet for omlegging av forhandlingssystemet i staten. Det er etablert et eget prosjekt internt for å arbeide langsiktig for å styrke rekrutteringen av leger til vitenskapelige stillinger. Det er nylig inngått en intensjonsavtale med Forsvaret for å se

på tiltak for styrking av rekrutteringen til forsvarret. Våren 2008 forhandles diverse særavtaler for leger ansatt i staten.

Forhandlinger om hovedtariffavtale i KS og Oslo kommune (leger ansatt i kommunene) sluttføres også før 1. mai. Deretter forhandles særavtaler for leger ansatt i kommuner. Særbestemmelser for leger ansatt i Oslo kommune, legevaktbelastning og behov for nye beredskapssystemer er aktuelle temaer.

For leger i HSH (leger ansatt i ca. 20 privateide sykehus og virksomheter) er det et annet tidsforløp. Hovedoppgjør for revisjon av Landsoverenskomstene, med landsoverenskomsten for spesialisthelsetjenesten som den sentrale, innebærer revisjon av fellesbestemmelser som angår legene. Hovedforhandlinger om revisjon av overenskomstene gjennomføres etter at de andre tariffområdene er ferdige, og det kan forventes oppstart i juni.

Lønn og arbeidsvilkår reguleres både sentralt og lokalt. Arbeidet med omlegging av systemet innenfor stat med mer lokal lønnsdannelse for å sikre god lønnsdannelse for leger og rekruttering fortsetter. Det blir viktig å sikre utvikling av arbeidsvilkår for leger under utdanning.

Lokale forhandlinger

Legeforeningens lokale tillitsvalgte skal gjennomføre lokale forhandlinger på vegne av medlemmene i kommunene, sykehus og forhåpentligvis i staten. I HSH har de lokale tillitsvalgte gjennomført forhandlinger i mellomoppgjøret med gjennomgående godt resultat. Det er også gode resultater lokalt fra kommunene. I sykehusene forventes lokale forhandlinger å skje i mai – avhengig av når sentrale forhandlinger er sluttført. Erfaringer så langt er at forhand-

De innledende sentrale forhandlingene mellom Akademikerne og Spekter var i mål rett før midnatt tirsdag 8. april. Legeforeningens forhandlere til høyre i bildet. Foto Cecilie Bakken

lingene ikke har fungert etter intensjonene. Det har vært en overordnet sentral styring ut fra hva som budsjetteres, og utvikling av legelønn har vært underbudsjettet. Med nytt system for sykehusene etablert i desember 2007, forventes det at staten som eier viser vilje og evne til forhandlinger som oppleves som reelle.

Legeforeningen i 2009

Et svært stramt arbeidsmarked gir høye prognoser for lønnsveksten i 2008. Forhandlingsresultatet i forhandlinger mellom NHO og LO endte med 5,6 % og med en kostbar AFP-ordning. Statsbudsjettet anslår lønnsveksten for 2008 til om lag 5 %. Norges Bank anslår lønnsveksten til 5,75 %, mens Statistisk sentralbyrå har lagt seg på 6,2 %. Anslagene for konsumprisveksten for 2008 er på 2,5 % i statsbudsjettet. Norges Bank og Statistisk sentralbyrås anslag er henholdsvis på 3,25 % og 2,9 % for samme periode. Forhandlingene mellom LO og NHO endte med et oppgjør på 5,6 % med lavtlønnsprofil. I tillegg fikk LO gjennomslag for AFP, dvs avtalefestet pensjon.

Lønnstall for legene

Legeforeningen arbeider kontinuerlig med å få inn tall på lønnsutvikling, noe som viser seg utfordrende innenfor flere områder. Gode lønnsstatistikker forutsetter at medlemmer besvarer henvendelser om lønn. Store avvik i tall fra Statistisk sentralbyrå og Spekter underbygger behovet. Legeforeningen har avtalt med staten at det skal gjennomføres en ny inntekt- og kostnadsundersøkelse for privat praktiserende leger med offentlig finansiering. Det vil bli lagt ned mye ressurser på spørsmålene og bearbeidingen, men det er opp til våre medlemmer å sørge for at innholdet blir slik at den kan gi et godt grunnlag for videre forhandlinger.

Egen nettside

For fortløpende informasjon om forhandlingen se Forhandlingsnytt på Legeforeningens nettside. Det sendes ut nyhetsbrev til tillitsvalgte og veiledere til bruk under forhandlingene. Det sendes også ut medlemsbrev.

Anne Kjersti Befring

anne.kjersti.befring@legeforeningen.no
Forhandlings- og helserettsavdelingen

Hvordan kan du forholde deg til forhandlingene?

Legeforeningens og Akademikernes mål er å komme frem til en best mulig revidert overenskomst gjennom forhandlinger. Vi vil tilstrebe å gi informasjon underveis, selv om det i forhandlingsprosessen alltid vil være en rekke forhold som er underlagt konfidensialitet.

Nedenfor finner du noen aktuelle spørsmål som vil være relevante i tilknytning til forhandlingene.

Hva skjer hvis partene kommer til enighet?

Da legger Legeforeningen ut informasjon om resultatet på nettet, og det kommer på trykk i Tidsskriftet. Vi kommer også til å sende ut informasjon til alle leger vi har e-postadressen til, og din tillitsvalgte kommer til å gi informasjon via møter eller e-poster.

Hva skjer hvis partene ikke blir enige?

Da blir det brudd, og Riksmeklingsmannen tar over. Etter ti dager hos Riksmeklingsmannen kan hver av partene kreve at meklingen avsluttes. Meklingen skal i så tilfelle avsluttes senest fire dager senere. Hvis det kreves at meklingen avsluttes, leverer man varsel om plassfratredelse med konkrete navnelister over personer som eventuelt skal ut i streik. Streiken kan da starte tidligst fire dager etter varselet. Hvis Riksmeklingsmannen i løpet av denne tiden kommer med et meklingsforslag, skal partene vedta eller forkaste forslaget innen en frist som settes i samråd med partene. Blir et anbefalt forslag vedtatt av begge parter, er ny tariffavtale kommet i stand. Settes det ikke frem meklingsforslag, eller om et meklingsforslag blir forkastet, blir det streik. Den kan trappes videre opp ved å levere nye navnelister med fire dagers frist.

For normaltariiforhandlingene og forhandlinger om rammeavtaler for næringsdrivende leger gjelder ikke dette tvisteløsningssystemet.

Når får jeg vite om det blir enighet eller om det går til Riksmeklingsmannen?

Det er satt ulike frister for de forskjellige forhandlingsløpene i stat, kommune og for Spekterområdet. For KS, stat og Oslo kommune er fristen ved midnatt natt til 1. mai. Deretter skal det forhandles særavtaler. Særavtale for leger i NAV ble igangsatt i april. For Spekterområdet utløper tariffavtalen 30. april. Følg med på www.legefor-

ningen.no/forhandlingsnytt for å se informasjon om fremdriften i forhandlingene på dette området.

Fristen for normaltariiforhandlingene og rammeavtaleforhandlinger er 1. juli. For HSH-området (Handels- og servicenærings hovedorganisasjon) sluttføres mellom oppgjøret i løpet av april. Forhandlinger om landsoverenskomsten starter i juni. For rammeavtaler i RHF-ene er fristen 31. desember om partene sier opp avtalen.

Noen ganger tar forhandlingene lengre tid enn forutsatt, slik at det arbeides med å finne løsninger utover fristen. Medlemmene vil holdes oppdatert under forhandlingsnytt på Legeforeningens nettsider.

Hvis det mot formodning skulle ende med streik, hvordan får jeg informasjon dersom jeg er blant dem som er tatt ut?

Din lokale tillitsvalgte gir denne informasjonen personlig. Tillitsvalgte mottar en oversikt fra Legeforeningen eller Akademikerne sentralt.

Dersom jeg er i streik, hvordan får jeg beskjed når streiken er over?

Konflikten kan avblåses hvis en av partene gir seg, når det fremmes nytt meklingsforslag som vedtas av partene eller ved tvungen lønnsnemnd. Legeforeningen vil i en slik situasjon orientere medlemmene på nett og via e-post eller sms. Din lokale tillitsvalgt vil ta kontakt med alle de streikende når streiken avblåses, men det forutsettes også at de streikende følger med på nettsidene og i nyhetsbildet for informasjon. Du kan måtte møte på jobb umiddelbart hvis du skulle ha jobbet på det tidspunktet, så du bør selv følge godt med på hva som skjer og holde kontakten med den tillitsvalgte.

Jeg er sykmeldt, skal ha ferie eller er i overlegepermisjon. Kan jeg bli tatt ut i en eventuell streik?

Teoretisk kan du det, men det må jobbes grundig med planlegging av uttak for å unngå at personer som er sykmeldte, har ferie eller er i permisjoner blir berørt.

Forhandlings- og helserettsavdelingen
legeforeningen@legeforeningen.no